

Skupština Crne Gore
Odbor za rodnu ravnopravnost
00-63-9/21-

IZVJEŠTAJ O RADU ODBORA ZA
RODNU RAVNOPRAVNOST
ZA 2020. GODINU

ODBOR ZA RODNU RAVNOPRAVNOST SKUPŠTINE CRNE GORE u 2020. godini održao je četiri sjednica – jednu tematsku i jedno konsultativno saslušanje. U okviru tematskih sjednica, Odbor je održao sjednicu Ženskog parlamenta.

U 2020. godini Odbor je održao konsultativno saslušanje ministra rada i socijalnog staranja Kemala Purišića, državnog sekretara u Ministarstvu unutrašnjih poslova Dragana Pejanovića i generalnog direktora Direktorata za inesticije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima u Ministarstvu ekonomije Radosava Babića, na temu „Rodni aspekt mjera preduzetih tokom pandemije virusa kovid-19“.

1. Odbor je, na 43. sjednici, održanoj 10. februara 2020.godine, usvojio *Izvještaj o radu Odbora za rodnu ravnopravnost za 2019.godinu*. U Izvještaju su taksativno i hronološki navedeni podaci o broju održanih sjednica, razmatranim tačkama dnevnog, učešću na sjednicama, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine, međunarodnim i ostalim aktivnostima koje je Odbor imao u navedenom periodu. Odbor je u 2019. godini održao 19 sjednica – tri tematske i jedno konsultativno saslušanje. Odbor je, kao zainteresovano radno tijelo, sa aspekta svoje nadležnosti, razmotrio i podržao: Predlog zakona o mladima, Predlog zakona o medicinski potpomognutoj oplodnji, Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2020. godinu, Predlog zakona o radu, Predlog zakona o izboru poslanika i odbornika, Predlog zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2018. godinu i svoja mišljenja dostavio matičnim odborima na dalji postupak. U okviru tematskih sjednica, Odbor je održao dvije sjednice Ženskog parlamenta OEBS istraživanje o nasilju nad ženama, dobrobiti i sigurnosti žena u Crnoj Gori, bilo je tema sjednice održane u proširenom sastavu. Odbor je u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Generalnim sekretarijatom NATO-a za žene, mir i bezbjednost, organizovao međunarodnu konferenciju „Borba protiv trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu“, koja je održana u Podgorici. Vestminsterska fondacija za demokratiju, u saradnji sa Odborom za rodnu ravnopravnost i Odborom za ljudska prava i slobode organizovala je regionalnu parlamentarnu konferenciju na temu „Osnaživanje regionalne saradnje i nadzora zakonodavstva u oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti na Zapadnom Balkanu“, koja je održana na Cetinju. Odbor je u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, organizovao četiri tematske radionice za poslanike/ce i zaposlene u Skupštini Crne Gore, u cilju realizacije pojedinih mjera iz Plana aktivnosti za rodno osjetljivu Skupštinu Crne Gore.

Odbor je, na 44. sjednici, održanoj 27. maja 2020. godine, usvojio Plan rada Odbora za 2020. godinu, koji se zasniva na njegovim nadležnostima utvrđenim Poslovnikom Skupštine, kao i obavezama koje proizilaze iz međunarodnih dokumenata koje se odnose na rodnu ravnopravnost a u nadležnosti su Skupštine. Planom rada utvrđene su aktivnosti Odbora i u odgovarajućoj su mjeri usaglašene sa institucionalnim mehanizmima za rodnu ravnopravnost u Crnoj Gori, kao i međunarodnim organizacijama. Plan rada je orijentacionog karaktera i ne isključuje druge aktivnosti Odbora za kojima se ukaže potreba.

2. Konsultativna saslušanja

Odbor je, 22.juna, na 45.sjednici, održao konsultativno saslušanje ministra rada i socijalnog staranja Kemala Purišića, državnog sekretara u Ministarstvu unutrašnjih poslova Dragana Pejanovića i generalnog direktora Direktorata za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima u Ministarstvu ekonomije Radosava Babića, na temu „Rodni aspekt mjera preduzetih tokom pandemije virusa Kovid-19“.

Razgovarano je o uticaju mjera preduzetih tokom pandemije Kovid-19 na žene i muškarce, kao i o jasno izraženim rodnim ulogama i očekivanjima tokom prvog talasa pandemije. Istaknuta je važna uloga žena u prevazilaženju izazova koje smo imali kako na nivou države, tako i na nivou rješavanja mnogih egzistencijalnih pitanja.

Posebna pažnja tokom diskusije posvećena je registrovanom povećanju stepena nasilja nad ženama i nasilja u porodici, kao i preduzetim mjerama Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i nevladinih organizacija u cilju pružanja podrške žrtvama nasilja. Takođe, razgovarano je i o mjerama koje su Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo rada i socijalnog staranja kreirali i realizovali u cilju zaštite od otpuštanja sa posla, rada od kuće, rada na daljinu, oslobađanja radnih obaveza jednog roditelja djeteta mlađeg od 11 godina, subvencijama za poslodavce i drugih.

Zaključujući raspravu, predsjednica Odbora je istakla da su institucije dale dobar odgovor izazovima proisteklim tokom pandemije virusa Kovid-19, ali da je i dalje neophodno raditi na orodnjavanju svih politika i praksi i dosljednoj primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti.

Sjednici su prisustvovali: Siniša Bjeković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Danijela Gašparikova, stalna predstavnik UN za razvoj (UNDP), Lia Magniguagno, menadžerka Programa za demokratizaciju u Misiji OEBS-a u Crnoj Gori, predstavnic/e ministarstava, nevladinih organizacija, Unije poslodavaca Crne Gore.

3. Tematske sjednice

- Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore organizovao je Dvanaesto zasjedanje Ženskog parlament posvećeno primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti i promjenama koje se dešavaju na polju rodne ravnopravnosti, a predstavljen je i Indeks rodne ravnopravnosti koji je prvi put izračunat za Crnu Goru i rad Odbora za rodnu ravnopravnost u okviru Mreže parlamentarnih odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost na Zapadnom Balkanu (HUGEN).

Sjednici je predsjedavala Nada Drobnjak, predsjednica Odbora.

Sjednicu je otvorio Ivan Brajović, predsjednik Skupštine Crne Gore.

Na otvaranju su govorili - predsjednica Vrhovnog suda Vesna Medenica, predsjedavajuća sudija Ustavnog suda Crne Gore Desanka Lopičić i zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Snežana Mijušković.

Nakon uvodnih izlaganja učesnicima/ama zasjedanja Indeks rodne ravnopravnosti prezentovale su: direktorica Uprave za statistiku Crne Gore Gordana Radojević i prof. dr Olivera Komar, Fakultet političkih nauka.

U drugom dijelu sjednice govorili/e su: Nada Nenezić, članica Odbora za rodnu ravnopravnost, predstavnice ženskih grupa parlamentarnih partija - Jelena Kljajić, Demokratska narodna partija, Marija Olević, Demokratska partija socijalista, Željka Savković, Radnička partija, Indira Međedović, Bošnjačka stranka, Anja Adamović, Liberalna partija, Dragica Anđelić, Socijaldemokratska partija Crne Gore, Anastasija Miranović, Demokratska partija socijalista, Marina Jočić, Nova srpska demokratija, Blerta Kurti, Forca, Marija Marović, PzP, Slađana Knežević, Demokratska partija socijalista, Jelena Vučeraković, Socijaldemokrate Crne Gore, Ljiljana Šćepanović, Demokratska partija socijalista, Snežana Kuć, Demokratska partija socijalista, Ljubica Simonović, Ujedinjena Crna Gora, Milena Draganić, Demokratska partija socijalista, Staša Bastrica, Udruženje LGBTQ žena „Stana“, Mirsala Tomić, Udruženje za razvoj civilnog društva, Bijelo Polje, Kenan Hrapović, ministar zdravlja, Aleksandar Bogdanović, ministar kulture, Danijela Nedeljković Vukčević, Ministarstvo javne uprave, Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata u Ministarstvu finansija, Dragan Pejanović, državni sekretar u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Valon Dasharami, sekretar Ministarstva za ljudska i manjinska prava.

Olga Lola Milojević, ekspertkinja Vestminsterske fondacije za demokratiju (WFD) iz Beograda govorila je o radu Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, u okviru Mreže parlamentarnih odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost na Zapadnom Balkanu. (HUGEN).

Predsjednica Odbora Nada Drobnjak, zaključujući sjednicu saopštila je da je Odbor za rodnu ravnopravnost u saradnji sa NVO Ženska akcija iz Nikšića organizovao izložbu fotografija „Crno-bijeli ženski ram“. Izložba sadrži 40 fotografija od 14 autorki. Projekat afirmiše žensko fotografsko stvaralaštvo u formi crno-bijele fotografije, kao posebnog načina umjetničkog izraza. Osnovni cilj projekta je probuditi interesovanje za veću vidljivost i promociju ženskog doprinosa kulturi, sa svim njegovim osobenostima, prije svih kod samih autorki fotografije ali i kod donosioca odluka u oblasti kulture.

4. Završen Izveštaj o post-zakonodavnom nadzoru izabranih članova Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti

Izveštaj o post-zakonodavnom nadzoru izabranih članova Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti izrađen je uz podršku i inicijativu Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore i Vestminsterske fondacije za demokratiju (WFD).

Vestminsterska fondacija za demokratiju (WFD) je za potrebe realizacije ovog istraživanja angazovala nezavisnu ekspertkinju Olgicu Lolu Milojević.

Tabelarni prikaz

Broj sjednica	4
Broj razmatranih tačaka dnevnog reda	6
Trajanje sjednica u satima i danima	4 dana 7 sati i 5 min.
Broj razmatranih prijedloga zakona	-
Broj razmatranih prijedloga zakona o izmjenama i dopunama zakona	-
Broj razmatranih amandmana	-
Broj podnijetih amandmana	-
Broj razmatranih izvještaja koje pojedini organi, saglasno zakonu, dostavljaju Skupštini	-
Broj razmatranih izvještaja, strategija i drugih akata dostavljenih Odboru	-
Broj konsultativnih saslušanja	1
Učešće na sjednicama, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine	109
Ostale aktivnosti Odbora (konferencije, javne tribine, sastanci, seminari, kampanje) - konferencije -okrugli sto - sastanci	1 2 5

MEĐUNARODNE I OSTALE AKTIVNOSTI

Naziv aktivnosti	Predsjednica Odbora Nada Drobnjak učestvovala je na okruglom stolu Odsjeka OEBS-a i civilnog društva na temu „Žene, mir i bezbjednost“
Datum	5.i 6. februar
Mjesto	Tirana, Albanija
Organizator	Misija OEBS-a
Učesnici/e	Predsjednica Odbora Nada Drobnjak, predstavnici/ce institucija, civilnog sektora i međunarodnih organizacija iz Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Albanije
Kratak opis aktivnosti	Učesnici su razmatrali načine rješavanja izazova u okviru nacionalnih akcionih planova i njihovog sprovođenja, kao i kako da se ubrza sprovođenje programa Žene, mir i bezbjednost na prostoru njihovih država. Cilj rasprave je bio da se pažnja usmjeri na bolji fokus i oblik podrške međunarodnih organizacija kako bi se pomoglo u sprovođenju programa Žene, mir i bezbjednost u nacionalnim okvirima.

Naziv aktivnosti	Predsjednica Odbora Nada Drobnjak i poslanik Momčilo Martinović učestvovali su na Trećem sastanku Upravljačkog odbora Mreže odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost (HUGEN Mreža)
Datum	4.i 5. februar
Mjesto	Tirana, Albanija
Organizator	Vestminsterska fondacija (WFD)
Učesnici/e	Predsjednica Odbora Nada Drobnjak, poslanik Momčilo Martinović, poslanici/e i zaposleni/e u stručnim službama odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost iz pet parlamenata zemalja Zapadnog Balkana (Crna Gora, Albanija, BiH, Kosovo i Sjeverna Makedonija), koje učestvuju u Projektu Vestminsterske fondacije za demokratiju. Sastanku su prisustvovala sekretarka Odbora za ljudska prava i slobode Slava Burić i savjetnica u Sekretarijatu Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore Tamara Pešić.
Kratak opis aktivnosti	Sastanak kojim je predsjedavala Nada Drobnjak, organizovan je u cilju realizacije Planom utvrđenih aktivnosti u već pokrenutom Post-

	zakonodavnom procesu (PLS). Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, u okviru aktivnosti u HUGEN-u predložio je sprovođenje post-zakonodavnog nadzora za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti (2015), što je prihvaćeno od strane Vestministarske fondacije (WFD, koja od aprila 2019. do novembra 2021.godine, realizuje Projekat "Kreiranje parlamentarne mreže o ljudskim pravima za Zapadni Balkan".
--	--

Naziv aktivnosti	Sastanak predsjednice Odbora za rodnu ravnopravnost, sa predstavnicima posmatračke misije OEBS/ODIHR
Datum	11. avgust
Mjesto	Skupština Crne Gore
Organizator	Odbor za rodnu ravnopravnost
Učesnici/e	Predsjednica Odbora Nada Dorbnjak, Tomaš Mesarić, šef posmatračke misije OEBS/ODIHR za parlamentarne izbore 2020.godine, Rashad Shirinov, politički analitičar posmatračke misije i Vidosava Vulcanović, asistentkinja političkog analitičara
Kratak opis aktivnosti	Na sastanku je razgovarano o učešću žena na crnogorskoj političkoj sceni, kao i o njihovom generalnom položaju u Crnoj Gori.

Naziv aktivnosti	Sastanak predsjednice Odbora za rodnu ravnopravnost, sa predstavnicima Evroske mreže organizacija za nadgledanje izbora (ENEMO)
Datum	10. avgust
Mjesto	Skupština Crne Gore
Organizator	Odbor za rodnu ravnopravnost
Učesnici/e	Predsjednica Odbora Nada Dorbnjak, Ana Mihajlović, zamjenica šefa Međunarodne misije za posmatranje arlamentarnih izbora u Crnoj Gori, Kristina Kostelac, analitičarka izborne administracije i Danka Gardašević, asistentkinja analitičarka izborne administracije

Naziv aktivnosti	Četvrti sastanak HUGEN-a
Datum	26.jun
Mjesto	Onlajn sastanak
Organizator	Westminsterska fondacija za demokratiju (WFD)
Učesnici/e	Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnjak, poslanik Momčilo Martinović i predstavnici/e parlamenta Albanije
Kratak opis aktivnosti	Sastankom upravljačkog odbora je predsjedavala neformalna predsjedavajuća HUGEN mreže predsjednica Odbora Nada Drobnjak. Na sastanku se raspravljalo o tekućem pilot procesu post-zakonodavnog (PLS) nadzora, kao i o planu aktivnosti HUGEN mreže za narednu godinu. Takođe, vođena je diskusija o potencijalnim multilateralnim/ bilateralnim događajima i sastancima.

Naziv aktivnosti	Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost na Regionalnoj konferenciji Dani dijaloga
Datum	27. i 28.februar
Mjesto	Budva
Organizator	Dvodnevna konferencija je organizovana u okviru regionalne inicijative „Dijalog za budućnost“ koju zajednički sprovode UNDP, UNICEF, UNESCO i nadležne institucije u Bosni i Hercegovini, Republici Srbiji i Crnoj Gori.
Učesnici/e	Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnjak, Sanja Damjanović, ministarka nauke, Fiona Mekluni, rezidentna koordinatorka UN u Crnoj Gori, Danijela Gašparikova, stalna predstavnik UNDP u Crnoj Gori, predstavnici/e iz zemalja regiona, predstavnici/e civilnog društva, obrazovnog sektora, institucija, privrednog sektora, akademske zajednice itd.
Kratak opis aktivnosti	U uvodnom dijelu govorile su: predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnjak i Fiona Mekluni, rezidentna koordinatorka UN u Crnoj Gori. U obraćanju učesnicima konferencije predsjednica Odbora Nada Drobnjak govorila je o važnosti regionalne saradnje i razmjeni iskustava na polju rodne ravnopravnosti i promovisala Indeks rodne ravnopravnosti koji je prvi put izračunat za Crnu Goru, sa posebnim akcentom na domen

	<p>moći. U okviru panel raspave diskutovano je na teme – “Društvena kohezija - Uloga i položaj žena”, “Društvena kohezija: Prepoznavanje i vidljivost doprinosa žena”; “Društvena kohezija: Prilike i preporuke”.</p> <p>Cilj projekta je unapređenje dijaloga i društvena kohezija u i između zemalja učesnica projekta i poslužiće kao platforma za promovisanje pozitivnih primjera doprinosa žena društvenoj koheziji, kao i za definisanje preporuka za unapređenje društvene kohezije.</p>
--	--

Naziv aktivnosti	Skupštinski odbori sa ekspertkinjama koje sprovode nezavisnu evaluaciju Programskog dokumenta za Crnu Goru 2017-2021
Datum	13. februar
Mjesto	Skupština Crne Gore
Organizator	Odbor za rodnu ravnopravnost, Odbor za ljudska prava i slobode, Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje, Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport
Učesnici/e	Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković i poslanice mr Branka Tanasijević, Maja Bakrač i Nada Nenezić, članice Odbora za rodnu ravnopravnost, Odbora za ljudska prava i slobode, Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport i Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje, Lene Polsen, Zehra Kačapor-Džihic i Lidija Brnović, ekspertkinje Kontera grupe (Kon Terra Group) koje sprovode nezavisnu evaluaciju Programskog dokumenta za Crnu Goru za period 2017-2021. koji predstavlja osnov za saradnju između UNICEF-a i Vlade Crne Gore.
Kratak opis aktivnosti	<p>Članica Odbora za rodnu ravnopravnost Maja Bakrač, informisala je o nadležnostima Odbora koje se odnose na ostvarivanje načela rodne ravnopravnosti, sa posebnim osvrtom na prava djeteta, porodične odnose, zapošljavanje, preduzetništvo, procese odlučivanja, obrazovanja, zdravstva, socijalne politike i dr. Naglasila je da je pitanje borbe protiv nasilja nad ženama i djecom jedan od prioriternih zadataka Odbora za rodnu ravnopravnost, kao i da Odbor u sprovođenju aktivnosti u</p> <p>navedenim oblastima, ostvaruje uspješnu saradnju sa drugim odborima, institucijama i nevladinim organizacijama. Podsjetila je da Odbor tradicionalno organizuje sjednice Ženskog parlamenta, koji pruža priliku učesnicima na državnom i lokalnom nivou, kao i nevladinim organizacijama da iznesu mišljenje i stavove o pitanjima koja su vezana za oblast rodne ravnopravnosti. Izrazila je zadovoljstvo činjenicom da je Vlada Crne Gore prepoznala značaj unaprjeđenja oblasti rodne</p>

	ravnopravnosti, te da su u tekućim budžetima ministarstava predviđene mjere i izdvojena povećana sredstva za njihovu realizaciju.
--	---

Naziv aktivnosti	Predsjednica Odbora Nada Drobnjak učestvovala je na okruglom stolu Odsjeka OEBS-a i civilnog društva na temu „Žene, mir i bezbjednost“
Datum	5.i 6. februar
Mjesto	Tirana, Albanija
Organizator	Misija OEBS-a
Učesnici/e	Predsjednica Odbora Nada Drobnjak, predstavnici/ce institucija, civilnog sektora i međunarodnih organizacija iz Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Albanije
Kratak opis aktivnosti	Učesnici su razmatrali načine rješavanja izazova u okviru nacionalnih akcionih planova i njihovog sprovođenja, kao i kako da se ubrza sprovođenje programa Žene, mir i bezbjednost na prostoru njihovih država. Cilj rasprave je bio da se pažnja usmjeri na bolji focus i oblik podrške međunarodnih organizacija kako bi se pomoglo u sprovođenju programa Žene, mir i bezbjednost u nacionalnim okvirima.

SEKRETARKA ODBORA

Snežana Grupković,s.r.

PREDSJEDNICA ODBORA

Božena Jelušić,s.r.

